Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 266. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЛИСТОПАДА 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 23, 1979 No. 266. VOL. LXXXVI.

БІЛИЙ ДІМ НАТЯКАЄ НА МОЖЛИВЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЙНОЇ СИЛИ ПРОТИ ІРАНУ; В ПАКІСТАНІ МУСУЛМАНИ СТАРАЛИСЬ ЗАХОПИТИ АМБАСАДУ ЗСА, ПІДПАЛИЛИ ДВІ АМЕРИКАНСЬКІ УСТАНОВИ

Вашінгтон/Тегран/Ісламабад. — Минулого вівтірка, 20-го листопада, Білий Дім видав заяву, в якій недвозначно натякнув, що якщо іранські екстремісти не звільнять американських закладників в амбасаді ЗСА в Теграні, а натомість старатимуться судити їх „за шпигунську діяльність", то Америка може застосувати збройну силу, щоб їх звільнити. Уряд ЗСА подав до відома, що воліє мирним способом полагодити справу закладників, яких, після звільнення 13-ох, в амбасаді залишилося ще 49. Але якщо іранські студенти-екстремісти, які держать закладників з повною згодою і підтримкою мусулманського лідера Аятолли Хомейні, не звільнять їх, то ЗСА можуть застосувати інші „заходи", передбачені Хартією Об'єднаних Націй, де зазначено, що кожна країна має право оборонятися проти агресії на її територію, чи на її громадян. Амбасада — це американська територія.

У середу, 21-го листопада, іранські студенти погрожували, що вб'ють всіх закладників і висадять в повітря амбасаду, якщо ЗСА приміняють збройну силу.

Президент Джіммі Картер повернувся з коротких вакацій в Кемп Дейвіді, Мериленд, до Вашінгтону і тоді Білий Дім власне видав згадану заяву в справі можливого застосування збройної сили проти Ірану. Досі уряд ЗСА постійно підкреслював, що не плянує жадних військових акцій, щоб звільнити закладників.

У середу ранком ще не було відомо, які саме заходи ЗСА можуть застосувати, але в Індійському океані, недалеко від берегів Ірану, вже перебуває літаконосець „Мидвей" та кілька інших американських військових кораблів, що брали участь у спільних маневрах з британськими та австралійськими кораблями, а крім того, у вівторок, 20-го листопада, літаконосець „Китті Гок", який перебував біля Філіппінів, вирушив у напрямі Індійського океану.

Того самого дня, тобто у вівторок, 20-го листопада, в Ісламабаді, Пакістан мусулманські екстремісти старалися захопити американську амбасаду і спалити її, але військові частини тієї країни, разом із американською військовою залогою, врятували персонал. Однак, у недалекому місті Равальпінді пакістанці таки підпалили дві американські установи, а саме, будинок Культурного центру та бюро „Америкен Експресс". Коментатори вважають, що ці терористичні акції пакістанців є відгуком на події в Теграні. Пакістанські напасники вигукували образливі гасла, скеровані проти Америки, а зокрема президента Картера, як теж висловлювали свою підтримку для Аятолли Хомейні, який вимагає, щоб ЗСА видали колишнього шаха Мохаммеда Різу Паглеві, який перебуває у нюйоркському шпиталі, де проходить лікування на недугу рака.

(Закінчення на стор. 4)

ВЖЕ ЦІЄЇ СУБОТИ В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВАТИМЕТЬСЯ БЕНКЕТ З НАГОДИ 85-РІЧЧЯ УНС

Ню Йорк, Н. Й. — Вже цієї суботи, 24-го листопада ц. р., тут у готелі Рузвельт при 45-ій вулиці і Медісон евеню відбудеться великий репрезентативний бенкет з відповідною діловою і мистецькою програмами для відзначення 85-річчя Українського Народного Союзу, установи, яка дала початок зорганізованому українському життю у Новому Світі і багато зробила і робить для української визвольної справи.

Цю імпрезу організує Головний Екзекутивний Комітет, спільно з Окружним Комітетом Відділів УНС в Ню Йорку, головою якого, як відомо, є активний суспільно-громадський і союзовий діяч, головний радний Микола Хоманчук.

Ювілейне слово під час бенкету виголосить письменник Улас Самчук з Торонто, Канада, книжка якого п. з. „Слідами Піонерів" скоро появиться у видавництві „Свобода".

У мистецькій програмі під час бенкету, як про це вже інформовано, виступлять: соліст Метрополітальної опери бас-баритон Андрій Добрянський, квартет „Каравана" у складі: Михайло Шкварко (мистецький керівник), Любомир Калинич, Степан Палка і Роман Яськів; при фортепіяні Дозя Сигіда. Теж виступить письменник-фейлетоніст Іван Керницький-Ікер.

У діловій частині бенкету передбачені: відкриття, слово головного предсідника д-ра Івана Флиса та привіти від гостей та організацій, а також вручення грамот союзовцям-піонерам, які є членами УНСоюзу 40 і більше років. На керівників бенкету запрошено відомого актора американських сцен і екранів Василя Шуста та суспільно-громадського діяча мгра Івана Винника.

Треба підкреслити, що Управи Відділів УНСоюзу з Округ Ню Йорку, Ню Джерзі і Коннектикату дуже позитивно сприйняли ідею такого центрального відзначення 85-річчя УНСоюзу і заповіли свою зорганізовану участь в бенкеті.

Організацією бенкету займається окремий комітет під проводом Миколи Хоманчука, який поробив усі заходи, щоб ця імпреза випала величаво і була гідним відзначенням 85-річчя УНСоюзу та його багатогранної праці, яку він веде на протязі десятиріч.

РОКСОЛЯНА СТОЙКО ОБРАНА НА ПРЕЗИДЕНТА СУСТА

Союзівка. — Сорок п'ять делегатів із шістнадцяти українських студентських громад взяли участь у Вісімнадцятому Конгресі Союзу Українських Студентських Товариств Америки в днях 17-го та 18-го листопада, який відбувся на оселі УНСоюзу, та вибрали на дворічну каденцію нову Управу, яку очолила Роксоляна Стойко, 22-річна ґрадуантка Ратґерського університету в Ню Бransвик, Н. Дж.

Роксоляна Стойко

До Управи теж увійшли: Андрій Богатюк (Ле Мойн коледж) — віцепрезидент Сходу, Віктор Потапенко (ТУСМ — Детройт) — віцепрезидент Середнього Заходу, Надія Скоп (Сан Дієго) — віцепрезидент Заходу, Маріянна Гатала (Ратґерс — Ню Бransвик) — секретар, Роксоляна Лабінська (Ратґерс — Ню Бransвик) — референт фінансових справ, Ігор Зварич (ТУСМ — Йонкерс) — референт освітніх справ, Пуні Ратич (Ратґерс — Ню Бransвик) — референт зовнішніх зв'язків, Деббі Масо (Пенн Стейт) — референт спеціяльних доручень.

Контрольну Комісію обрано в складі: Іван Принада (уступаючий президент СУСТА) — голова, Ярослав Палилик (Сейнт Джонс університет) та Андрій Прятка (ТУСМ — Ню Йорк) — члени. До Товариського Суду увійшли: Зенон Семанишин (Нюарк) — голова, Марко Федорак (ТУСМ — Детройт) і Ліда Семущак (Сейнт Джонс) — члени. Романа Юзенів (Нюйоркський університет) і Бориса Ґудзяка (Сиракюзський університет) обрано на співредакторів журналу „Призма".

Конгрес відкрито молитвою, яку провів місцевий парох о. Богдан Волошин. Конгресом проводила Президія у складі: І. Зварич — предсідник, Андрій Шевченко і А. Богатюк — заступники, Христя Павловська і Катерина Наливайко — секретарі. До почесної Президії запрошено о. Б. Волошина, президента СУСТЕврoпи Володимира Личманенка та президента ТУСМ Америки А. Прятку.

Після відчитання протоколу з попереднього Конгресу та вибору конгресових комісій, уступаючий президент СУСТА І. Принада склав звіт про працю цілої Управи. Над цим звітом вив'язалася широка дискусія, під час якої заторкнено ряд студентських справ, зокрема: брак контакту між Управою СУСТА та студентськими громадами, видання журналу „Призма", довг на суму $4,000 за Шістнадцятий Конґрес СУСТА, який відбувся в 1975-му році в Мерилендському університеті, та контакти СУСТА з українськими центральними організаціями, наприклад, УККА та УНСоюз.

Контрольна Комісія, в складі: Юрко Серант — голова, І. Зварич та А. Богатюк — члени, здала звіт з перевірки діловодства уступаючої Управи та запропонувала уділити абсолюторію „без похвали" уступаючій Управі, але вирізнити за пророблену працю секретарку Управи Р. Лабінську, що делеґати одобрили.

Під час сесії в суботу представники наступних громад також склали звіти про їхню діяльність: Сейнт Джонс університет, коледжі Колюмбія і Барнард, Ле Мойн коледж, ТУСМ — Детройт, Нюарк, Ратґерс — Ню Бransвик, Онондаґа Комюніті коледж, Сиракюзький університет, Товариство Українських Медичних Студентів — Філядельфія, Дрексел університет, Пенсильвенійський університет, Пенн Стейт, Ля Сал коледж, ТУСМ — повіт Делавар і ТУСМ — Схід.

Статутова Комісія („ад гок"), у складі: І. Принада — голова, Роксоляна Климук і Оксана Дацків — члени та Аскольд Лозинський

(Закінчення на стор. 4)

ЧАУШЕСКУ ПІДТВЕРДЖУЄ ЗАСАДИ САМОСТІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Букарешт, Румунія. — Генеральний секретар ЦК румунської Комуністичної партії і президент Ніколаї Чаушеску, відкриваючи черговий конгрес цієї партії в понеділок, 19-го листопада ц. р., заявив, що Румунія і далі йтиме давнім шляхом і вестиме порівняльно самостійну політику, займаючи радше невтральне становище до політики, що її веде уряд Совєтського Союзу. „Румунія робитиме все, що від неї залежне, — заявив Чаушеску делеґатам конґресу, — щоб поширити політичну, економічну, технічну, наукову й іншу співпрацю з усіма країнами, не зважаючи на їхню політичну систему". У конґресі, як інформують пресові аґентства, бере участь 2,650 делеґатів.

Балянсуючи свої політичні прогнози і солідаризуючись у дечому з політикою Совєтського Союзу, Чаушеску закликав до зменшення видатків на зброєння, до скріплення політики детанту і до ліквідації в майбутньому обидвох військових бльоків Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) і Варшавського Пакту, до якого Румунія належить.

Варта відмітити, що в конґресі бере участь представник Китайської Народної Республіки, Улянгу, який є монгольського походження та є членом китайського Політбюра. Його участь у конґресі вказує виразно на самостійницьку політику Румунії, яка у відміну від країн Східньої Европи, сателітів Москви, вдержує приязні зв'язки з Китаєм. Китайці, починаючи від 1960 р., не висилали своїх представників на конґреси закордонних комуністичних партій.

Продовжуючи інформувати делеґатів про закордонну політику, Чаушеску підкреслив, що Румунія з радістю вітає переговори, які тепер ведуться між представниками Китаю і СССР в Москві. Він також закликав Китай і В'єтнам знайти шлях до замирення і полагодження прикордонних спорів, а також закликав до відбуття конференції, яка займалася б питанням розброєння в Европі. Румунський лідер хвалив совєтську пропозицію про зменшення військ і зброї у Східній Европі. Цю пропозицію видвигнув Леонід Брежнєв під час його перебування у Східньому Берліні осінню цього року. Переходячи до оборонних справ, Чаушеску обіцяв, що Румунія буде співпрацювати з Варшавським Пактом „у випадку імперіялістичної агресії", а також кооперуватиме з совєтським економічним бльоком „Комеконом", який був створений у противагу до Европейського Економічного Союзу.

Приємною несподіванкою для делеґатів було повідомлення Чаушеску, що Румунія почала видобувати нафту над берегом Чорного моря. Він висловив надію, що чергові нафтові відкриття забезпечать Румунію паливом, так що вона буде в тій ділянці самовистарчальною. Досі Румунія видобувала денно 300,000 бочок нафтової ропи.

Перший раз від довшого часу сиділа біля президента Чаушеску його дружина Елена, яка також займає високе становище у румунському керівництві. Від 17-го жовтня вона ніде не показувалась, видужуючи після тяжкого автомобілевого випадку.

ЗААРЕШТУВАЛИ ВАСИЛЯ СТРІЛЬЦЕВА

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України наспіла вістка, що 26 жовтня ц. р. органи КҐБ заарештували члена Української Гельсінкської групи Василя Стрільцева. Після арештування Олеся Бердника, Юрія Литвина, Василя і Петра Січків, Миколи Горбаля впродовж цього року — ув'язнення Василя Стрільцева — це черговий удар Москви по українському правозахисному русі. Стрільцева заарештували в Долині Івано-Франківської области, де він проживав.

Василь Стрільців

Василь Стрільців народився 13 січня 1929 р. в селі Загвіздя Івано-Франківської области. В 1944 р., коли він був ще учнем середньої школи, його заарештували і засудили на 10 років таборів, мовляв, за „антирадянську діяльність". Після звільнення з таборів, Стрільцева реґабілітували і дозволили завершити вищу освіту на Чернівецькому університеті. Майже 18 років Стрільців працював викладачем англійської мови. Коли 1972 р. пройшла в Україні нова хвиля репресій проти української інтеліґенції, переслідувати почали теж Стрільцева, а 1977 р. звільнили з роботи. У зв'язку з цим 15 вересня того року Стрільців повідомив Президію Верховної Ради СССР про своє зречення з громадянства СССР і попросив дозволу еміґрувати до Англії. Він вислав більше таких прохань до різних установ і вони згодом були поширені у самвидаві збіркою „Голос волаючого в пустелі". Стрільців є теж автором нарису „Типова доля радянського інтеліґента". Ставши членом Української Гельсінкської групи, Стрільців, разом з іншими її членами, підписував численні документи та звернення, що поширені в самвидаві.

Згідно з повідомленням американської Конґресової комісії в справах безпеки і співробітництва в Европі, голова цієї Комісії конґресмен Данта Фасселл виступив в обороні Стрільцева,

(Закінчення на стор. 3)

Отець Василь Романюк став членом Української Гельсінкської групи

Ню Йорк. — Пресова служба Закордонного Представництва Української Визвольної Ради інформує, що крім Вячеслава Чорновола, Ірини Сеник і Василя Стуса до Української Гельсінкської групи приєднався ще о. Василь Романюк, який під цю пору перебуває в Якутії на засланні.

Отець Василь Романюк

Як відомо, о. Романюк, якому 54 роки, був заарештований в 1972 році та засуджений на 10 років позбавлення волі. Після 7-ох років перебування у мордовських концтаборах його цього року перевезено до Якутської АССР.

Іранська армія находиться в стані розкладу

Вашінгтон. — Згідно з опінією визначних американських військових знавців, іранська армія, яка рік тому була однією з найкраще зорганізованих армій в Азії, сьогодні находиться в стані повної анархії та розкладу. Знавці з Департаменту оборони твердять, що дезертирство з армії досягає 50 відсотків. Крім того, сотки й тисячі іранців носять однострої армії, не маючи жадного військового вишколу.

Летунство майже не існує, бо багато членів командного складу вбито, або усунено з постів і також тому, що бракує складових частин до літаків як теж добре вишколеного технічного персоналу для вдержування літаків в доброму стані.

Воєнна фльота, яка намагалася держатись здалека від політичного перевороту, який потряс основами Ірану, також втратила свій командний склад. Кілька тижнів тому багато воєнних кораблів виїхало на маневри в Арабське море, але більшість кораблів перестало плисти, бо не було кому вдержувати їх в задовільному технічному стані.

У усіх частинах збройних сил, твердять американські знавці, дисципліна майже не існує; вояки відмовляються від послуху старшинам, та виходять на страйки якщо команда настоює на вдержанні військової дисципліни. Заклики до дезертирів не мають жадного наслідку. Отже, іранські збройні сили не спроможні ставити навіть найменшого опору проти зовнішньої загрози, або придушити внутрішні заворушення, наприклад, повстання курдів чи туркменів. Будь-яка американська інвазія була б дуже легкою. Одначе, американські військові знавці кажуть, що цей стан іранської армії тільки в крайньому випадку може бути заохотою до збройного звільнення американських дипломатів в американській амбасаді в Теграні, бо вони, правдоподібно, були б вбиті іранцями під час американської інвазії на Іран.

Іранська армія, коли вона була ще реґулярною збройною силою країни, мала 285,000 вояків, зорганізованих в трьох піхотних дивізіях та трьох моторизованих (панцерних) дивізіях. Піхота була озброєна західньонімецькими та ізраїльськими рушницями та автоматами, а панцерні дивізії мали американські та британські танки. Всі військові вантажні авта були американського виробу.

Коли вибухла революція проти шаха Різи Паглеві, то всі арсенали розбито, зброю та амуніцію розкрадено прихильниками Аятолли Хомейні та лівими групами.

Летунська сила мала 100,000 вояків та вживала американські літаки, такі як „Ф-4 Фантом" (в числі 190) і „Ф-5 Фрідом" (166). Іранці також мали 77 літаків типу „Ф-14" техніку яких, одначе, не вміли вповні опанувати. Дуже мало військових літаків тепер літає, бо цивільна обслуга на землі не має належного вишколу, щоб вдержувати ці літаки в доброму і оперативниму стані.

Воєнна фльота мала 30,000 моряків. Тепер вона є відповідальною за перевіз нафтової ропи, але для цього завдання вона цілком не приготована.

Мілітарний транспорт є в повному безладді, що цілковито паралізує рухомість збройних сил Ірану.

Ґромико прибув до Еспанії з офіційною візитою

Мадрид, Еспанія. — Міністер закордонних справ Совєтського Союзу Андрей Ґромико прибув в понеділок, 19-го листопада ц. р., до Мадриду на триденну офіційну візиту. Під час свого перебування в Еспанії

Ґромико зустрінеться з королем Хуаном Карльосом, прем'єр-міністром уряду Адольфом Суаресом і лідерами Соціялістичної та Комуністичної партій, які, як відомо, є в опозиції до теперішнього уряду.

Завданням Ґромика, як про це інформують дипломати і політичні спостерігачі, є з'ясувати становище Совєтського Союзу до ідеї приступлення Еспанії до Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і тим самим піддержати еспанську опозицію щодо цієї справи.

У короткій заяві на мадридському летовищі Барахас, Ґромико жартом відмітив, що переїзд з Москви до Мадриду триває тільки 5 годин, але нормалізація совєтсько-еспанських відносин не є короткою. Мадрид відновив дипломатичні зв'язки з Москвою в лютому 1977 р. Генералісимус Франсіск Франко, як відмовлявся від встановлення таких дипломатичних зв'язків з Совєтським Союзом, ведучи гострий антикомуністичний курс у своїй політиці.

Відбулася масова маніфестація для вшанування Франсіска Франка

Мадрид, Еспанія. — Пресові аґентства інформують, що приблизно 400,000 осіб взяли участь у масовій маніфестації, яка відбулась в неділю, 18-го листопада, для відмічення річниці смерти колишнього еспанського диктатора Франсіска Франка. Промовці на цій маніфестації говорили про „знеславлення Еспанії" теперішнім урядом прем'єр-міністра Адольфа Суареса, виступали проти абортів, розводів, порнографії, яка тепер дуже поширюється в Еспанії. Однак, головне вістря критики було спрямоване проти політики частинної автономії, що її уряд признав баскам і каталонцям. До речі, кажуть західні дипломати, цю автономію вони мали раніше, але її обмежив, а пізніше цілком зліквідував генералісимус Франко в намаганні зцентралізувати владу в Еспанії.

Політичні спостерігачі і кореспонденти стверджують, що маніфестація була найбільшим збором консервативних еспанських груп від часу смерти Франка чотири роки тому.

Чеські дисиденти обвинувачують поліцію у брутальності

Відень, Австрія. — Пресове аґентство Ройтерса інформує, що чехо-словацькі дисиденти, в опублікованому у Відні документі обвинувачують чехо-словацьку поліцію у брутальній поведінці з дисидентами, а також з іншими громадянами, яких у чомусь підозрівають. Цю поведінку поліції вони називають неконституційною.

Своє звернення дисиденти адресують до військових і цивільних прокураторів. Звернення підписали від імені дисидентів Їрі Гаєк, колишній міністер закордонних справ в уряді Александра Дубчека, Денізе Томінов і Ладіслав Гейданек.

Директор Кестон коледжу М. Бурдо відвідає Чікаґо

Чікаґо. — У кінці листопада і на початку грудня кілька днів перебуватиме в Чікаґо й на Середньому Заході англіканський священик Майкел Бурдо, директор Кестон коледжу в Англії, що займається досліджeнням релігійного стану в комуністичних країнах. Отець Майкел Бурдо є автором кількох документальних праць про становище різних релігійних спільнот і Церков в східній Европі. Він добре обзнайомлений зі станом релігії в Україні і на цю тему виголосить доповідь в п'ятницю, 30 листопада, в Чікаґо з рамени Філії Українського Католицького Університету. Доповідь попередить висвітлення короткого фільму „Право вірити". Початок о год. 7:30 вечором в авдиторії Собору Св. Володимира і Ольги при Чікаґо евеню і Овклей бульварі.

Організатори цієї зустрічі з о. М. Бурдо мають намір порушити також справу звільнення о. Василія Романюка і тому очікують чисельної участи української громади. Чистий прибуток з цієї імпрези призначений на розбудову української документації при Кестон коледжі.

Свящ. М. Бурдо, в суботу, 1-го грудня, у річних зборах американського Товариства дослідження релігії під комунізмом (Society for the study of Religion under Communism), які відбудуться в університеті Лойолі. Вечором того ж дня Товариство матиме бенкет з публічним виступом М. Бурдо для американської публіки знов у авдиторії Собору Св. Володимира і Ольги. Тут виступлять також різноконфесійні співочі ансамблі (румунський і український). Вступ на бенкет від особи — 10 дол. Заінтересованих українців взяти участь в цьому бенкеті проситься звертатися до Філії УКУ в Чікаґо на телефон: 489-1339.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У День Подяки

Одним із найбільш вимовних і найбільш зворушливих свят американського народу є День Подяки, що його відзначають у четвертий четвер листопада. Започаткували це народне свято, як відомо, пілігрими, одні з перших європейських поселенців на американському континенті, в Плимуті, Массачусетс у 1621-му році, щоб подякувати Господеві за пережиту зиму та за перші жнива в Новому Світі в найтрудніших обставинах.

По цілій Америці в цей день родини та особи відзначають це свято згідно зі своїми звичаями і спроможностями. Для деяких — це тільки вільний від праці день, але більшість американських громадян, знаючи головну суть цього свята, в той день дякують Богові за минулі і сьогоднішні ласки і просять Його опіки в майбутньому, хоча, може, не всі з них знають подробиці про перший День Подяки в Плимуті.

Ми, українці в Америці та інших країнах вільного світу, спеціяльно маємо за що дякувати Господеві. Подумаймо тільки про становище, в якому находиться наш нарід на Рідних Землях, де жорстокий комуно-московський окупант переслідує наших братів і сестер за їхні національні та релігійні переконання, стараючись цілком знищити окремішність українського народу і викорінити його глибоку віру в Бога. Нам треба тільки подумати про це та про великі злидні і недостатки, в яких в Україні живе наш нарід, щоб переконатися, що в країнах нашого поселення ми таки маємо причину дякувати Всевишньому за опіку над нами і просити Його про кращу долю для нашого українського народу в Батьківщині.

Не можна заперечити, що в Америці та інших країнах вільного світу не всі люди цілком щасливі і вповні вдоволені своїм життям. Але напевно всі можуть пригадати собі теж і приємні та радісні хвилини, що їх пережили в минулому, та надіятися на кращі обставини в майбутньому.

Тож і ми, святкуючи й цього року радісно та весело День Подяки в родинному чи більшому гурті, пам'ятаємо про головну суть цього гарного свята: подякуємо Всевишньому за все, що маємо і чим втішаємось сьогодні, чим Він нас обдарив в минулому, просім Його опіки над нами в майбутньому, а головне: молім Господа за кращу долю для нашого поневоленого українського народу. Молімось з вірою, що незабаром наступить час, коли наш український нарід зможе подякувати Богові за найбільшу Його ласку на землі, за волю і незалежність країни.

БЛАЖЕНСТВА ДЛЯ ПРИЯТЕЛІВ СТАРЕНЬКИХ

Блаженні ті, що розуміють тії муки,
Що завдають мені непевні кроки й викручені руки.

Блаженні ті, що знають, що мій слух
Не зловить всього, що дійде до моїх вух.

Блаженні ті, що якось зрозуміли,
Що зір мій мрячний, гадки посіріли.

Блаженні, що ласкаво не дивились,
Як кава при столі розлилась.

Блаженні ті, що в цю мою хатину
Принесуть усмішку й розмову на хвилину.

Блаженний той, що не спімнув
Я двічі вже це в Тебе чув!"

Блаженні ті, що якось вміють
Відсвіжити ті спомини, що в душі тліють.

Блаженні ті, що вміють підкреслити,
Що дбають, чи я вмру, чи буду жити.

Блаженні ті, що можуть зрозуміти,
Що я не маю сили вже терпіти.

Блаженні ті, що на шляху моїм дають свою любов,
Аж поки не дійду додому знов.

1. XI. 1979 р. Б.

Вірш невідомого автора,
переклав з англійської мови
о. диякон Андрій Чировський

Іван Світ

ЕНЕРҐЕТИЧНА КРИЗА В СССР

[1]

Останні роки преса та журнали у своїх статтях та дослідчих працях подавали, що московська імперія є на шляху розвитку свого економічного потенціялу та що вона не знає криз. Московська пропаґанда постійно твердила, що тільки т. зв. соціялістична господарка може забезпечити постійний розвиток без будь-яких криз.

Але, як це часто буває, совєтська пропаґанда кінчається звичайно брехнею, бо економіка кожної країни переходить піднесення та кризи. Марксизм-ленінізм, зокрема перший в московському трактуванні знає такі самі кризи та що вони є більш глибокі, аніж у „проклятих капіталістів", бо доктрина самозакохання та непомільнсоти не дозволяє своєчасній правдивій оцінці дійсности.

В червні цього року в Москві зібралися „представники" десяти комуністичних держав, щоби обговорити економічне їхнє положення та розробити пляни на ближчі часи, проте не повідомлялося, що головною темою була справа „енергії". Отже питання були виїмково подібні до питань, які обговорювалися та були рішені на конференції в Токіо дев'яти держав Заходу, Америки та Японії. Американський представник Джемс Шлесінджер вказав, що необхідно для всіх зменшити вживання нафти та щоби ресурси були належно розподілені, а інші делеґати підкреслили ще більш рішуче в тому, що суспільства їхніх держав мусять змінити свої звички та відношення.

Це було результатом повільного збільшення коштів нафти, що головне приходить з арабських країн та Африки та одною з причин інфляції повсюди. Ця криза з нафтою почалася ще в 1975 році. Ми не будемо зупинятися на проблемах Заходу в цьому питанні, а звернемо увагу на Совєтський бльок.

СССР — країна з великою територією та 250 мільйонів населення мав кризу економічну, енерґетичну тощо і доктрина всезнаючого лідера — Леніна не може помогти в цій справі, як також вона не придатна в сільському господарстві, бо СССР не може забезпечити своє населення харчами.

Спробуємо переглянути в чому є труднощі?

28-го червня ц. р. закінчилася конференція Комекон'у. Виявилося, що Совєтський Союз, як головний постачальник для совєтського бльоку нафтою, не може виконати своїх зобов'язань, бо згідно з статтею в „Правді" існує недостача у продукції нафти на три мільйони тонн і тому примушує переглянути пляни на майбутнє,отже виходить що попередні пляни не можуть бути виконані.

Ми знаємо добре, що добуття нафти на Кавказі вже давно є в процесі зменшення, бо джерела вичерпуються. Те саме є в Уральсько-Каспійському районі, що обіцяв дуже багато. Тепер все зосереджується на півночі Сибіру: Тюменський район та далека Північ, тобто в зоні тундри і тайги. Немає також надій на Далекий Схід, зокрема йдеться тут про Сахалін, з огляду на специфічну геологічну будову, про яку ми згадували колись в інших статтях.

У Тюменській області справа нафти натрапляє на труднощі, які залежать від природи краю, бо там жахливі зимні умовини на т. зв. перма-фрост ґрунту, себто вічна мерзлота. Соціялістична відданість тут не може допомогти, а партія що все знає — безпорадна, коли в таких же умовинах американці змогли виконати дуже успішно та швидко на півночі Аляски, а тепер плянується розроблення разом з Канадою багатих джерел на берегах Льодовитого океану та на островах в басейні річки Макензі та моря Бофорт, де вже перші нафтові рури заповняються нафтою.

Тюменські джерела потребують глибоких вивчень в умовах вічної мерзлоти, де рури та алмазові сверла легко псуються та ломаються, а сезон для праці добрий є тільки яких 160-150 днів. Правда, комуністична система заставляє робітників працювати навіть в таких умовах, коли ніхто не може витримати більш як 5-6 годин на добу. Крім того, для докладного вивчення умов краю, Москва не має досить належних технічних засобів, хоч шукає можливостей купити їх в Америці або в Европі.

Іншим неґативним явищем є те, що адміністрація того району вживає хижацький метод, а саме: щоб за короткий речинець дістати якомога більше нафти, а потім залишити працю та повторювати це саме в іншому новому місці. Вживають, крім згаданих „методів", воду для витиснення нафти з покладу, що приводить до повного знищення джерела. В капіталістичних умовах такі методи не дозволяються. А це практикується в СССР, зокрема в районі Самотлорська та в інших місцевостях біля річки Об.

Совєтська спеціяльна література, зокрема географічна, вказувала на виїмково велике значіння цих покладів нафти та їх можливий розвиток в ближчому часі. Але дійсність виявляє труднощі й тепер можно говорити, що добування нафти в Тюменському районі досягла вже своєї межі й разом з найближчими західньосибірськими джерелами дають 250 мільйонів тонн у рік (1978 р.), себто 43 відсотки всього совєтського добування.

[Продовження буде]

Іван Телюк

УНС НА РОЗДОРІЖЖІ

(Порядком дискусії)

Читаючи статут УНС, то згідно з назвою організації, другою точкою є ціль, що звучить так: „Ціллю і метою корпорації є сприяти об'єднанню, суспільному співжиттю... і розповсюджуванню принципу доброзичливости і добродійности між українцями і їх нащадками, проживаючими в ЗСА і Канаді"...

Як Союз поступає щодо тих цілей на протязі свого 85-літнього існування?

У початках свого існування, Союз в дійсності, через працю своїх Відділів сповняв ці функції. Крім організування членів, УНС був часом одинокою організацією в наших громадах, що допомагала своїм членам матеріяльно й морально в щоденному житті. В часі нещастя, хвороби або безробіття, Відділи допомагали із своїх кас, як також відділові урядники відвідували хворих або спільно брали участь у похоронах своїх членів, виказуючи при цьому братське співчуття.

Зчасом ці характеристичні ціхи суспільного співжиття і добродійности почали занедбуватись. Особливо після Другої світової війни із приїздом нової еміґрації, УНСоюз й інші наші братські Союзи скерували свої зусилля в інші ділянки громадського життя. Вони стали промотором УККА та інших установ, за що належиться їм признання. Але безпотрібним було і є Екзекутивним членам, зокрема предсідникам Союзів ставати також у проводі УККА чи СКВУ, або часто змагатись за ці становища, що довело до непорозумінь між Союзами та іншими політичними громадськими установима.

Нетерпимість, персональна емоція і нездорова конкуренція помало почали ставати чинником дії в союзовій праці.

Цілі УНС і інших братських Союзів є паралельні в українському громадському житті з іншими установами, одначе це не означає, що вони є одноцільні. Це також не означає, що братські Союзи мають відцуратися громадсько-політичного життя. Одначе вони повинні бути допоміжним чинником, залишаючи координацію в ЗСА проводові УККА, в Канаді КУК-ові, а в завершенні — СКВУ.

УНС та інші братські Союзи є організаційними установами, ціллю яких є організувати членів для визначеної мети в статуті, а саме: служіння українському суспільстві через провадження неприходового підприємства, за що вони не платять державних податків.

Кожний член Головного Уряду УНС, зокрема члени Екзекутиви, як вибрані керівники установи, повинні в першу чергу знаходити час і спосіб, щоб зорганізувати найбільше членів, які можуть бути різного релігійного й політичного переконання. Вони повинні також зазнайомитись із методами і способами ведення української братської установи, щоб винести відповідні рішення, корисні в першу чергу своїй установі. Речі прості й ясні, але вони дуже часто забуваються в щоденній праці УНСоюзу.

Керівники УНС та інших союзів повинні утотожнюватись в громадському житті як керівники Союзів, а не інших установ. Бути притягаючим чинником для своєї організації, а не вносити спори із іншої установи до своєї,яку вони в першу чергу репрезентують. Силою факту, коли предсідник братського Союзу стає в проводі іншої координаційної громадської установи, де є різні політичні і релігійні суперечності, тоді він у своїй дії утотожнює себе із одною чи другою спірною групою і переносить конфлікт на членство братської установи, ціллю якої є ... „розповсюджувати принцип доброзичливости і добродійности між українцями і їх нащадками, проживаючими в ЗСА і Канаді"...

Ми повинні дотримуватися засади, що є корисне для установи, а не що я можу зробити для установи!

У нещодавньому опублікованому Ствердженні і Заклику Головної Контрольної Комісії УНС, між іншим, сказано, що одною із причин незадовільного стану Організаційного Відділу, який опинився в поважних труднощах,є...„неприємлива атмосфера в терені"

Не збираюсь обвинувачувати когось зокрема, але пам'ятаймо, що майбутність нашої установи є формована рішеннями і поступованнями, які ми приймаємо тепер. На жаль, не всі теперішні рішення і поступовання йдуть із духом нашої братської установи, а щобільше у них часом бракує ентузіязму, чого нам найбільше потрібно. Поверхові заяви не зрушать УНС із „статус кво".

Терен чи громада нас знову прийме, коли ми зуміємо вжитись у її потреби, коли ми відшукаємо „дух часу громади". Його тяжко вповні зрозуміти, але він існує, бо громада — це люди. Щоденне громадське життя не є побудоване на „високій політиці", а в більшості на льокальних потребах, які на місці треба розв'язувати. І хто прийде до громади із сприятливими пропозиціями допомоги, того вона підтримає. Не йдім за несприятливим і за тим, що нас роз'єднує, а сприяймо об'єднанню і суспільному співжиттю.

Леся Лисак-Тивонюк

НЕДОЦІНЕНИЙ РЕМІСНИК

Злободенна, дуже прозаїчна дрібничка: вдягаю черевики, і бачу, що їхні зап'ятки зовсім сходжені. З другою парою те ж саме, з третьою ще гірше. Значить, не доглянула впору, треба їх негайно направити. І раптом огортає смішний, дитячий неспокій: де тепер у механізованому місті є людина, яка направляє черевики, тобто швець? Бо старий Джек, який довгі роки направляв мої черевики, пішов на заслужену емеритуру, сусідня крамниця „файф енд тен", де теж була шевська майстерня, уже не існує, як не існує третя шевська робітня знайомого українця.

Їду до праці в черевиках, які вимагають негайного ремонту, і роздумую над „модернізацією" міста. Бо колись в дитинстві й молодості направа черевиків не була жадною проблемою. У селі було декілька шевців, від найскромніших починаючи, і справжнім майстром Федем кінчаючи. Наче бачу Федя, ще молодого, невеличкого чоловіка, як сидить на шевському дзиґлику під вікном. Бачу „музейні" вже тепер предмети його ремесла: шило, дратву, „копита". Чую запах „юхту" — так звалася груба шкіра, з якої робили чоботи на будень. І бачу полиск „боксу", з якого шили чоботи „про свята і неділю". Є ще дорога, тоненька дуже м'яка шкіра, що зветься „шавро", та Федь дуже рідко робить з неї черевики. Це „панська" шкіра, добра для міста, на селі такі „шаврові" черевики довго не послужили б. Зрештою, коли мова про жіноче взуття, то в лексиконі Федя це одне, а так звані мешти — друге. Черевики мають халявки, і їх шнурується. „Мешти" холявок не мають. Коли б я була на селі, і пішла до Федя, він сказав би: „треба підбити обцаси". Назви „зап'ятки" Федь не вживав.

Рівночасно приходить на думку, чому колись у нас не поважали цього дуже потрібного ремесла? Чому казали „п'яний, як швець?" Хіба інші майстри, як кравці, столярі чи мулярі не могли випити понад міру? І чому хлопцям погрожували: „як не будеш добре вчитися, віддам тебе до шевця". Це була страшна погроза, в її тоні відчувалося брак пошани для цього необхідного ремесла. Моя дитяча душа бунтувалася проти такої несправедливости. Адже батьки, які думали, що найбільшою „карою" є бути шевцем, мусіли користати з їхньої вмілости. Бо хто б їм, наприклад, „підшив" чоботи, які ще мали зовсім добрі халяви, тільки підошви й верхи були подерті? Пам'ятаю і латані чоботи — латки звалися „прищіпками". Латані чоботи з численними „прищіпками" були свідоцтвом убогости...

Так, мені здавна хотілося „реґабілітувати" шевске ремесло, хотілося з тих давніх часів, коли бачила майстра Федя на його дзиґлику під вікном. Федь мабуть знав всі неґарні й неприємні вислови про ремесло, в якому спеціялізувався, бо з його обличчя не сходила тінь гіркости. „Офіцерки" — чоловічі пасовані чоботи, які він вмів пошити, могли сміло йти на виставку, а жіночі чобітки, які виходили з його рук, могла вдягнути найбільша елеґантка! Пам'ятаю таку одну молоденьку „елеґантку"; за тодішньою модою вона хотіла мати чобітки дуже маленькі, дуже пасовані. Мати радила пошити їх дещо більшими, щоб можна було вдягнути грубші шкарпетки. Маломовний Федь забрав тоді слово: „кому я роблю чоботи? Мамі, чи доньці?" І пошив їх такими „пасованими", що молода „елеґантка" відморожувала в них ноги...

Ах, як давно це було, так давно, що видається майже нереальним! А нині смішна „проблема": де шукати шевця? На щастя, співробітниці інформують, що „на долині міста" є ще одна шевська майстерня. Їду туди у вільний день. П'ять працівників дратви — що я кажу, адже дратви вже давно нема! — отже люди, які вміють направляти черевики, стоять при машинах, які шумлять, шумлять. Шостий стоїть з діловитою міною, приймає черевики, записує, видає карточки. Питаю, чи могли б направляти мої зап'ятки зразу, бо мені далеко їхати. Так, можуть, але під умовою, що буду тут чекати. Вийти мені з приміщення не вільно. Голос шорсткий, обличчя непривітне. А може тільки втомлене монотонією і поспіхом?

Чекаю і знов думаю про **майстра Федя з села.** Коли б він побачив цю робітню, підвів би погірдливо брови: „Та це ж самі полатайки! Все, що вони вміють — це підбити обцаси й дати нові золівки. „Золівки" у Федя означали „підошви". „Вони зовсім не шевці" — сказав би Федь.

Так, це правда. Чоловіки **при машинах — це не майстри.** Часи, коли на замовлення робили індивідуальне взуття „на міру", безповоротно проминули. Ці люди не чули про шевський дзиґлик під вікном, про шило, дратву. Та я рада, що вони ще існують в „змодернізованому" місті. Радо плачу високу ціну за дрібну направку, вдоволена, що не мушу викидати ще зовсім доброго взуття.

Знов думаю про Федя який зовсім не „пив, як швець". І навіть не помер

(Закінчення на стор. 4)

Петро Григоренко

НЕЗЛАМНІ

(До третьої річниці створення Української Гельсінкської Групи)

[1]

9-го листопада 1976 року іноземним кореспондентам у Москві було оголошено про створення Української суспільної групи сприяння виконанню Гельсінкських угод. Повідомлення зробив керівник цієї Групи відомий український поет Микола Руденко.

Наступного дня — 10-го листопада — пізно ввечері в хаті Миколи задзвеніло розбите скло. В вікна квартири полетіли куски цегли, каміння. Протягом 10-15 хвилин квартиру „бомбардували" якісь п'яні погромники. Миколи вдома не було. Він ще не повернувся з Москви. Дві беззахисні жінки — дружина поета Рая і її гостя, член Української Гельсінкської групи сімдесятирічна Оксана Мешко, ухиляючись від каміння і цегли, телефонували до міліції. Одна з цеглин таки потрапила в Оксану — її ліва рука повисла, як пліть.

Міліція не поспішала. Два міліціонери, що приїхали через дві години, оглянули квартиру, подивились на каміння і цеглу, що лежали на підлозі, ліжках, столах і стільцях, похитали головами і від'їхали. Скласти протокол відмовились. Поет, який повернувся в невдовзі з Москви, зфотографував цю картину, зібрав у куток однієї з двох своїх маленьких кімнат відламки цегли і каміння і також зфотографував.

Опам'яталась і міліція. Двоє міліціонерів знову з'явились у квартирі Руденка після обіду 11-го листопада, щоб забрати цеглу і каміння „для встановлення відбитків пальців". Але відбитків не „знайшли", а цеглу й каміння „згубили". Не знайдено і погромників, хоча хата Руденків і міститься в особливо охороняємій зоні, в районі, куди їздять на полювання і відпочинок київські відповідальні чиновники. Просто дивно, як в такий район вільно приходять погромники, здійснюють погром на приватну квартиру і неменше спокійно зникають. І міліція навіть сліду їх не може знайти. Не дивуйтесь! Було б куди дивніше, якби міліція їх знайшла. Ці погромщики особливі. На начальство вони не нападуть. Вони напали на кого „треба" Принесли звичне для українського КҐБ „поздоровлення" Гельсінкській групі з днем народження.

Бурхливе народження не пророчило Групі спокійного життя. Микола Руденко це передбачав. Тому він дуже ґрунтовно готував створення Групи. Почувши про народження Московської Гельсінкської групи, він поїхав до Москви. Це було десь в середині травня 1976 року. Ідея правозахисту захопила його. Він уважно вивчав документи Московської групи, був присутній на її ділових зібраннях, на пресконференціях. В той час ми вже здружилися з ним, часто зустрічались, багато говорили. Захоплено він казав: „Це геніяльно. Гельсінкському рухові призначене велике життя. Але Москву треба підтримати. Інакше задушать. Заява ТАСС свідчить, що КҐБ розуміє небезпечність групи Орлова для тих, хто чинить сваволля". В невдовзі, коли він вже практично почав підготовку до утворення Української групи, в моїй присутності Микола говорив Орлову: „Ви тільки рішучіше нас захищайте, головний удар нам доведеться приймати. Цим ми допоможемо вам утриматись. Але якщо роздавлять нас, то і вам не вдержатись".

Літо цілком пішло Миколі на підготовку. Готував він все ретельно і всебічно. Звернено увагу на склад Групи — як він підібраний. Люди з різних місцевостей України. І кожний — особистість.

Микола всіх їх знайшов, зустрівся з кожним, переговорив і впевнився — ніхто не заломиться, не зрадить. Ось цей підібраний Миколою склад в алфавитному порядку:

Олесь Бердник — киянин, відомий письменник-фантаст, учасник війни, колишній в'язень ҐУЛаґу (1949-1956 роки); „за відхід від соцреалізму" в 1972 році був виключений зі Спілки письменників України.

Іван Кандиба — зі Львівської области, юрист за освітою,в 1975 році вийшов з ув'язнення, відбувши 15 років таборів за участь в розробці програми робітничо-селянської спілки.

Левко Лук'яненко — з Чернігова, за освітою юрист, суджений в тій же справі, що й Кандиба, був приречений до смертної кари, яку пізніше замінили на 15 років таборів. Відбув повністю, звільнився в 1975 році.

Мирослав Маринович — 1949 року народження, з Київської области, інженер електронік, за зв'язки з дисидентами позбавлений права працювати за фахом.

Микола Матусевич - 1946 року народження, киянин, історик; за захист політв'язнів виключений з університету, пішов на фізичну працю, неодноразово звільнявся.

Оксана Мешко — киянка, колишній в'язень ҐУЛаґу (1947-1956 рр.),мати політичного в'язня Олександра Сергієнка, активний борець за звільнення політв'язнів.

Ніна Строкатова — мікробіолог, відбула чотири роки таборів за виступи в захист чоловіка — відомого українського політв'язня Святослава Караванського, знаходиться під адміністративним наглядом в Тарусі, Калужської области.

Олекса Тихий — вчитель з Донбасу, з 1957 по 1964 рік був політв'язнем тюрем і таборів.

Після тривалих обговорень ввійшов туди і я. Микола особливо настоював на цьому. Він говорив, що включення члена Московської групи в Українську підкреслить єдність цих груп, що в якійсь мірі буде стримувати репресії проти Української групи.

Десь в кінці грудня чи на початку січня при обговоренні перших документів Групи Микола говорив мені: „Я не думаю, що нам вдасться довго вести цю роботу. Нас пересажають". Але це не звучало як приреченість. Тон був діловий і оптимістичний. Свою думку він закінчив так: „Але справа тепер не помре. Ми не скомпромітуємо її брехливим каяттям. Підійдуть інші нам на зміну. Вас, думаю, посадять останнім. Ось Ви і передасте естафету новим". Так добре вивчив людей і так був упевнений в них Руденко.

Також всебічно було підготовлено народження Групи і в документальному відношенні. Декларація, якою оголошувалось створення Групи, за своїм змістом, а також і в політичному аспекті і юридично була написана чудово. В ній дуже стисло на одній і пів сторінці машинопису викладено, що привело до утворення Групи і її мета. Закінчувалась декларація так:

„Група у своїй діяльності керується не політичними, а лише гуманітарно-правовими мотивами. Ми свідомі того, що багаторічна бюрократизація державного життя, котра дедалі зростає, здатна викликати протидію нашим законним прагненням. Але ми також добре знаємо, що бюрократичне тлумачення Прав Людини не вичерпує того, що несуть у собі міжнародні правові документи, підписані урядом СРСР. Ми приймаємо ці документи в їхньому повному обсязі — без бюрократичних перекручень та свавільних урізань з боку службових осіб чи державних установ. Ми глибоко переконані, що лише таке розуміння Загальної Декларації Прав Людини і Хельсінських Угод здатне створити справжнє відпруження у міжнародних відносинах. Саме цій великій меті повинна бути присвячена гуманітарно-правова діяльність нашої Групи".

Цій великій меті служила і служить тепер Українська Гелсінкська група, служить, не дивлячись ні на які перешкоди. А їх було безліч. Почавши з погрому квартири Миколи Руденка, київське КҐБ перейшло до дій по ізоляції Групи від зовнішнього світу. Члени Групи і їх близькі при поїздках до Москви затримувались подорозі і під різними приводами обшукувались. Всі письмові матеріяли відбирались і нерідко подорож припинялась. У Києві і в місцях проживання інших членів Групи провадились численні обшуки і також все писане відбиралось. Людей допитували, давали попередження. Групі доводилось виявляти справжню винахідливість, щоб зберегти від конфіскації надіслані до Групи листи трудящих України і документи самої Групи. А всеж багато матеріялів згинуло. Особливо тяжко було з передачею документів Групи за кордон — урядам країн що підписали в Гельсінках Заключний Акт. Але ніякі перешкоди не могли зупинити правозахисну діяльність Групи. І тоді влада перейшла до відкритих репресій. В підсумковому документі, виданому Групою до свого трьохріччя, сказано так: „...У першому півріччі 1977 року було заарештовано четверо членів Групи: Микола Руденко, Олекса Тихий, Мирослав Маринович, Микола Матусевич. А до кінця року арештували і п'ятого члена Левка Лук'яненка, якому Група зобов'язана своїми юридично-програмовими документами і її етичними наставленнями".

(Продовження буде)

СОЮЗОВЦІ! ПРОДОВЖУЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

ЗААРЕШТУВАЛИ...

(Закінчення зі стор. 1)

заявляючи в Конгресі ЗСА у п'ятницю, 16-го листопада, що поновний арешт цього 50-річного українського вчителя англійської мови є доказом, що переслідування і репресії в СССР продовжуються.

Раніше, у пресовому повідомленні з 24-го жовтня ц. р., Комісія ствердила, що Українська Гельсінкська група потерпіла більш, як будь-яка інша група в СССР. Як доказ, конгресмен Фассел вичислив п'ятьох засуджених раніше членів Української групи, а саме: Миколу Руденка, Олексу Тихого, Мирослава Мариновича, Миколу Матусевича і Левка Лук'яненка, та чотирьох недавно заарештованих членів — Олеся Бердника, Василя і Петра Січків та Юрія Литвина.

Конгресмен Фассел запевнив, що питання арештів членів Гельсінкських груп в СССР буди „справою особливої уваги" на конференції для перевірки примінення Гельсінкських угод, яка має відбутися в Мадриді, Еспанія, в 1980 році.

НА ГОЛОВНИЙ ПРЕСТІЛ
в новій українській католицькій церкві
НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ у ЛЮРДІ, Франція
зложили 1000.00 долярів

Анна і Павло ПЕТРОВСЬКІ

Мейпелвуд, Н. Дж.

Філія Українського Католицького Університету в Чікаґо, Ілл.

впаштовує

в п'ятницю, 30-го листопада 1979 року, о год. 7:30 веч.

ЗУСТРІЧ з директором Кестон Коледжу, англіканським священиком

МАЙКЕЛОМ БУРДО

який виголосить доповідь:

„РЕЛІГІЙНІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ І НАШІ ЗАВДАННЯ"

Буде також висвітлений фільм продукції Кестон Коледжу „ПРАВО ВІРИТИ". На цій зустрічі буде порушена справа звільнення свящ. ВАСИЛЯ РОМАНЮКА.

Запрошуємо до численної участи Громадянство Чікаґа й околиці

ДИРЕКЦІЯ ФІЛІЇ УКУ

УВАГА! **УВАГА!**

5-го листопада 1919 року

відбувся

ПЕРШИЙ ВИПУСК СТАРШИН АРМІЇ УНР
У СПІЛЬНІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ШКОЛІ У КАМ'ЯНЦІ ПОДІЛЬСЬКОМУ

Всіх старшин цього випуску просимо зголоситися на нижчеподану адресу в цілі видання книжки спогадів

За ініціятивну групу — **майор ІВАН ВИННИК**

Адреса: Mr. IWAN WYNNYK
5282 Post Road • New York, N.Y. 10471

Всі українські часописи просимо передрукувати це оголошення.

З великим смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що несподівано, відійшов від нас у Вічність, дня 20-го листопада 1979 року

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

СТЕПАН КОНАШЕВИЧ

народжений у Львові 4-го грудня 1899-го року, учасник Українських Визвольних Змагань у лавах УГА та довголітній провідний діяч Львівського Спортового Товариства „Україна" та УСК-у в Ню Йорку.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 23-го листопада 1979 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при Френклін і Бровн вулицях у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН з того ж заведення до української католицької катедри Непорочного Зачаття в суботу, 24-го листопада 1979 р., о год. 9-ій ранку, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

МАРІЯ — дружина
ХРИСТИНА — дочка з мужем ЮРІЄМ ПЕРФЕЦЬКИМ
ТАНЯ І МАРТА — внучки
НАТАЛІЯ І БОГДАН ПЕРФЕЦЬКІ — свати
родина:
ОСИПА МАРТИН
ПОЛЯ І ВОЛОДИМИР КНИШ
ІВАННА МЕЛЬНИК
МАРІЯ І ЮРІЙ ДИЦЬО зі синами
ГАЛИНА І МИКОЛА ГОШОВСЬКІ зі сином
МАРТА І НЕСТОР БАЗАРКО з дітьми
ЛЮБА І РОМАН КНИШ з дітьми
ІМА та ІЛЯРІОН МЕЛЬНИК з дітьми
І ТАНЯ та ЯРОСЛАВ ГОЛОВНИЧ з дітьми

В пам'ять померлого

сл. п. д-ра Володимира Саєвича

складаємо 30.00 долярів на Патріярший Фонд.

Іванна ГАВРАНЕК
Мирослава КОГУТ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 29-го вересня 1979 року відійшла у Вічність

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І КУЗИНКА

бл. п.

ЕВГЕНІЯ БОДНАР

В цьому безмежному горю ми не є в силі висловити нашої вдячности кожному зокрема, тому цим способом дякуємо Високопреподобному отцеві Мирославові Харині за уділення Святих Тайн Миропомазання і Причастя у шпиталі у Філядельфії, Па., Високопреподобному отцеві Богольникові, парохові церкви св. Володимира в Ґлен Спей та отцям Библові і С. Клепарчукові за відправлення Панахид, Богослужень і похоронних відправ. Зокрема дякуємо Всечесному отцеві Библові за зворушливі прощальні слова над домовиною Покійної в церкві, як рівнож голові Громадської Ради в Ґлен Спей п. Я. Ґавурові, голові місцевого Відділу Союзу Українок Америки п-ні Мирославі Паладій, проф. М. Добошеві та інж. Петрові Салякові за прощальні слова в каплиці і на цвинтарі.

Висловлюємо нашу щиру подяку пані Клявдії Кіндзельській за її щиру і невтомну опіку над Покійною в часі її затяжної недуги, п. К. Кіндзельській і всім Достойним Паням за приготування тризни. Дякуємо рівнож п. Петрові Мельникові, голові Т-ва „Розвага" та д-рові О. Ничці за їхні милі спогади про Покійну в часі тризни, панові Е. Кіндзельському та хористам за участь в церковних відправах на Панахиді, Богослуженні та в часі похорону на цвинтарі.

Щира подяка пані Орисі Саляк, яка в пам'ять Покійної, зайнялася збіркою на меморіял до Церкви. На меморіял зложили по дол. 20.00: пп. Стефанія і Дмитро Благий, Ольга і Данило Дмитренко, Ліда і Зенон Завадович, Зеня і Орест Пітьо та Любомира і Зенон Ціховляз. По дол. 10.00 зложили: пп. Валя і Мирослав Волосянські, Рената і Ярослав Гадуняк, Ярослава і Осип Гапій, Розалія і Ярослав Ґавур, Юлія і Михайло Добош, Олена Дорога, Люба і Богдан Загайкевич, Галина і Богдан Кандюк, Дарія і Богдан Кекіш, Ірена і Михайло Кіндрачук, Марія і Маркіян Клюфас, Ольга Линник, Анна і Данило Мох, Орися і Осип Паславські, Софія і Юрій Пітьо, Олена і Мирослав Площанські, Софія і Ігор Раковські та Орися і Петро Саляк. По дол. 5.00 зложили: Марія і Михайло Ірас. Усім жертводавцям наша щира подяка.

Дуже дякуємо ВШ. Паням, Членкам 62-го Відділу Союзу Українок Америки в Ґлен Спей, які в пам'ять Покійної, зложили 250.00 долярів на павук-світильник на хори до церкви св. Володимира в Ґлен Спей.

Щире спасибі Родині, Друзям, Знайомим і Організаціям за численну участь в похоронних відправах, за молитви, квіти і вінки та за щирі пожертви на Служби Божі.

МИРОН — чоловік
ОЛЕГ — син з дружиною ХРИСТИНОЮ

ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ

висловлює глибоке співчуття

своєму Співробітникові

РОМАНОВІ КУДЕЛІ

і Його Матері

РАЇСІ

з приводу смерти Батька і Чоловіка

бл. п. ЛЕВА КУДЕЛІ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у Вічність на 73-му році життя, після важкої недуги

бл. п.

МЕЛАНІЯ ГАСЮК

яка упокоїлася 27-го жовтня 1979 р. і була похована в Торонті, Канада, 31-го жовтня 1979 р.

Родина Покійної бл. п. Меланії Гасюк складає цією дорогою свою щиру подяку за дбайливу лікарську опіку д-рові Робертові Снігурі та за догляд над Хворою в лікарні і вдома паням Марії Білик, Соні Ващук, пані Петришин, Олі Стецурі і і Джозефині Міллер, і всім Тим, що відвідували її в час недуги.

Сердечна подяка Всесвітлішим і Високопреподобним Отцям — Митратові Петрові Хомину, Деканові Іванові Сиротинському, о. Михайлові Харині, о. Володимирові Шараневичу і о. Володимирові Волочієві за похоронні відправи, Божественну Літургію в церкві св. о. Николая та за відпровадження Тіла на цвинтар Проспект. Також дякуємо за відправлення Літургії Всесв. Отцеві Мітратові Маріянові Бутринському в Чікаґо.

Дякуємо тепло за вінці і квіти — Сестрицтву Покрова Пресвятої Богородиці в Чікаґо, родині М. і С. Біликам з Ню Йорку, А. і О. Гаврилюкам з Вашінґтону, М. Трофименко з Нюарку, Делевар та з Торонта — М. і Р. Білик, А. Гасюк, В. Давидович, М. і І. Кушинським, І. і Ю. Потошинським, Е. Шкарабан, Б. Смит і А. Варвик.

Щира дяка Тим, що жертвували на Заупокійні Літургії, а саме А. Артеменко, о. В. Шараневичеві, С. Ващук, С. Дубас, М. і К. Кушкам, С. Момотюк і М. Фандерис.

Дякуємо Тим, що несли домовину та складаємо признання похоронному заведенню Кардинала за зразкове переведення похорону.

Окрема дяка Пані Ярославі Ломазі за прощальне слово над могилою від Ліґи Українських Католицьких Жінок при церкві св. о. Николая та за проведення збірки на Патріярший Фонд. Усім Жертводавцям на цю благородну ціль в пам'ять Покійної — велике Спасибіг.

Всім, хто у який небудь спосіб висловили нам співчуття і прихильність в ці дні горя, щиросердечно дякуємо.

Душу Покійної поручаємо молитвам і пам'яті наших Близьких, Приятелів і Знайомих.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Дочка з чоловіком —
ДАРІЯ І ВАСИЛЬ МАРКУСЬ
Внуки
ТАЇСА, УСТИНА І ВАСИЛЬ

•

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ЖЕРТВУВАЛИ:

по 30 дол.: Віра Мельник, Любов Осьмак;
по 20 дол.: Ярослава і Роман Ломаґи, Фільомена Миндюк;
по 10 дол.: Ліґа Укр. Кат. Жінок при церкві св. Николая, Г. Андрейко, Софія і В. Аронець, Іванна Бріґідер, Анна Гасюк, Василь Давидович, Любомира Денисюк, Василь і Анна Зубик, Марія Комісар, Марія Лавришин, Ліда Менцінська-Вахнянин, Ольга Стецура, С. Цвіренко, Зеновія Цюпкова;
по 7 дол.: Розалія Барабаш;
по 5 дол.: Оксана Андроник, С. і М. Барановські, М. Берегулька, М. Білик, Павлина Веприк, А. Дозорська, Н. Комарницька, І. Мулькевич, Марія Неґрич, Марія Спольська, О. Проць, Марія Фандерис.
Разом $312.00

НА ФІЛІЮ УКР. КАТ. УНІВЕРСИТЕТУ в ЧІКАҐО:
по 50 дол.: Михайло і Славка Білики, Василь і Дарія Маркусь;
15 дол.: Маріян Панчишин.
Разом $115.00

НА РОЗМАЛЮВАННЯ СОБОРУ СВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ:
10 дол. .... Роман і Галина Заяць

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

МЕЛАНІЇ ГАСЮК

будуть відправлені

в середу, 5-го грудня 1979 року
ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ
в манастирі Студитів у Кастель Ґандольфо;
в храмі Жировицької Богоматері св. Сергія і Вакха в Римі;
в церкві св. о. Николая в Торонті
та в соборі св. Володимира і Ольги в Чікаґо, о год. 7:45 ранку.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Данила Пісецького

складаємо 25.00 долярів на Український Науковий Інститут при Гарварді.

•

Родині та дружині Галині наше глибоке співчуття.

Еманиїл, Анна ПРИТУЛА з родиною

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, передчасно і ненадійно, відійшов у Вічність дня 22-го листопада 1974 року, на 25-му році свого життя, наш Найдорожчий, Незабутній і Невіджалуваний, Одинокий

СИН І БРАТ

бл. п.

МИРОСЛАВ ІВАН КІНДРАТ

В п'яту болючу річницю смерти нашого Найдорожчого Сина і Брата, складаємо цією дорогою всім Тим, хто віддав пошану Покійному Миросеві, а нам старався облегшити безмежний біль і смуток: нашим Рідним, Друзям і Знайомим і Тим, яких наше терпіння відкрило нам справжніх Друзів — висловлюємо нашу найсердечнішу подяку.

Батьки: ІВАН І МАРІЯ КІНДРАТ
Сестри:
ДАРІЯ КІНДРАТ-ПРАТ з чоловіком МИХАЙЛОМ
ЛЮБА КІНДРАТ

•

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 25-го листопада 1979 року в церкві св. Богоявлення в Рочестері, Н. Й.

•

На церкву в Потребі (або Патріярший Фонд) складаємо 100.00 долярів.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІД ДНЯ СМЕРТИ

нашого Шкільного Колеґи

бл. п.

ЮРІЯ СВІСТЕЛЯ

пересилаємо сердечні співчування Дружині Ірині з Синами

і замість квітів на свіжу могилу

складаємо 180.00 долярів на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

КОЛЕҐИ-МАТУРАНТИ
Академічної Гімназії у Львові 1935 р.

Іван Вахнянин — Тарас Кульчицький
Іван Дачишин — Роман Лопачак
Роман Залуцький — о. Василь Макух
Богдан Козинський — Маркіян Мигоцький
Остап Тарнавський

Ділимося сумною вісткою, що нагло, на удар серця, 1-го листопада 1979 року, померла

наша Дорога Голова Відділу

бл. п. проф.

ЛЮДМИЛА КОДЕЛЬСЬКА

Покійна народилася в Сибірі в 1916 році в родині полковника Павла Вержбицького. Після закінчення Сорбонського університету у Франції, одружилася з д-ром Ігорем Кодельським. Дев'ять років жила з родиною на Мадаґаскарі. В 1959 році приїхала з родиною до Чікаґо. Тут відразу ж стала активною на педагогічному полі, працюючи на українознавчих курсах і професором в „Чікаґо Ситі Коледжис". Була довголітньою головою 84-го Відділу СУА.

•

Родині славної пам'яті Людмили висловлює глибоке співчуття.

84-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

86-ий Відділ Союзу Українок Америки Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж.

впаштовує

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

в неділю, 2-го грудня 1979 р., від 9-2-ої по пол. в залі під церквою св. Івана Хрестителя, Санфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж.

До набуття:

КАРТИНИ • КЕРАМІКА • ЕМАЛІЯ • ПРИКРАСИ на ЯЛИНКУ • СВІЧКИ • РІЗДВЯНІ КАРТКИ • ЗАБАВКИ • ДОБІРНЕ ДОМАШНЄ ПЕЧИВО та ІНШІ ЦІКАВІ РЕЧІ.

У глибокій скорботі повідомляємо Українську Громадскість і кол. Вояків Резистансу, що в неділю, 18-го листопада 1979 року, в одному зі шпиталів в Ню Йорку, на удар серця, помер, на 66-му році життя

наш Побратим бл. п.

ЛЕВ КУДЕЛЯ

уродженець Волині, активний учасник Українського Резистансу в останній лінії, генеральний бунчужний УПС, провідний діяч в багатьох українських організаціях в ЗСА.

У середу, 21-го листопада 1979 р., в год. 10-ій ранку у Свято-Володимирській катедрі, 180 Вест 82-га вул. в Ню Йорку, відбудуться похоронні відправи, а після них, переїзд до Свято-Андріївського Пантеону в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Скорботним — дружині Раїсі, синові Романові і внукові Гаврилові, висловлюємо наші глибокі співчуття.

ГОЛОВНА КОМАНДА СВУР

Лос Анджелес урочисто відзнавив 50-ліття ОУН

Світлий Ювілей 50-ліття ОУН відзначено в Лос Анджелесі врочисто, як всеукраїнське торжество.

В ранніх годинах, у неділю, 14-го жовтня ц.р. В місцевих українських церквах відслужено торжественні Служби Божі та Панахиди за поляглих українських Героїв та Борців, де стояли сумівці в одностроях з прапорами на почесних стійках. В українській католицькій церкві, виголосили проповіді про Героїв, які впали за Україну, парох о. крил. Михайло Калтуцький та о. диякон Ярослав Тростянецький. Церковний хор під кермою маестра Володимира Божика доповнював ті врочисті хвилини. Високомистецькою майстерністю виконання музичних творів Миколи Леонтовича.

Надхненне глибоким змістом Богослужб, наше громадянство спішило до просторої авдиторії Українського Культурного Осередку, де о 2-ій год., розпочато святочну академію. Сцену удекоровано чорночервоними барвами українського революційного прапору, на котрім яскраво видніли золотий герб України — священний тризуб та напис „ОУН 1929-1979".

Академію змістованими словами відкрив п. Петро Якимів, голова місцевого Відділу ООЧСУ.

Після відспівання американського та українського славнів, відбувся „Апель", а сумівці урочисто вмаршувавши, виголосили „Декалог Українського Націоналіста". Виповнена вщерть авдиторія УКО, торкнена врочистістю хвилини, немов би в пошані завмерла. В „Апелі" взяли участь: Р. Хіч, Й. Гринда, К. Макара, А. Обух, В. Будило та П. Будило.

Святочну доповідь виголосив запрошений з Ню Йорку гість, д-р Аскольд Лозинський, якого присутнім представив д-р Олег Снилик, керівник програми. Доповідач, який з динамікою та переконливістю передав історичне та всеукраїнське значення ОУН, зокрема підкресливши її великий успіх у відродженні національної душі українських поколінь і тим створення нової Укрінської Людини здорової та гідної, яка на протязі пів століття вела і веде героїчний бій за суверенність та соборність України.

У багатій мистецький програмі брали участь місцеві мистецькі сили на чолі з нашим славним хором „Кобзар" під мистецьким керівництвом маестра Володимира Божика та фортепіяновому супроводі проф. Лесі Куриленко-Вахнянин, який виконав ряд патріотичних та повстанських пісень, якого, як і завжди, присутні винагороджували спонтанними оплесками. Завдяки мистецькому хистові та організаційно-навчальному умінню керівника маестра Володимира Божика, мішаний хор „Кобзар" втішається повагою і признанням не лише серед української спільноти, але також і серед не-українців, які завжди зустрічають його виступи з великим захопленням, як також впарі з тим і українську пісню та музику.

Солістка меццо-сопрано п-ні Мирослава Крук та солісти: баритон Петро Болехівський-Боян і тенор Микола Семчишин, успішно виконали свої репертуари, вклавши в них найтонші почування своєї душі та поєднавши їх з досконалою технікою, защо одержали щире признання від присутніх. В інструментальних сольових точках виступили: Надія Хіч на фортепіяні, та скрипаль професор Б. Крушельницький при фортепіяновому супроводі Р. Василина.

Вірш „Розмова з луною" виголосила десятирічна Христя Долинюк та поему В. Вереса „У 50-річчя ОУН" з мистецьким умінням, ніжністю та переконливістю виконала молода студентка Каліфорнійського університету Калина Гірка.

Програма закінчилася драматично-рецитативним виступом д-ра Івана Іваницького в мистецькій інтерпретації поезії „Голос селян" невідомого автора нескореної України. Мистець передав цей твір з високою — мистецькою тонкістю та досконалою технікою драматичного слова.

Відспіванням хору і присутніми, „Не пора, не пора", закінчено багату програму святочної академії.

Опісля мистецький керівник, д-р Олег Снилик подякував виконавцям за звеличення ОУН та вшанування світлої пам'яті Борців та Героїв. На заклик мґра П. Балея присутні склали свої підписи на листах до конґресу ЗСА з проханням посилення дипломатичного натиску на СССР в справі звільнення з ув'язнень та заслань українських патріотів на чолі з Юрком Шухевичом.

Підсумовуючи ті святочно-урочисті відзначення в Лос Анджелесі ювілейного 50-ліття ОУН, слід згадати, що ці відзначення відбулися заходами організацій Визвольного фронту — ООЧСУ, ОЖ-ОЧСУ, АБН та СУМ-А Лос Анджелесу та підтримці запрошених діючих організацій і товариств.

Уже тиждень перед тим, 7-го жовтня, на хвилях єдиної української у Лос Анджелесі радіопрограми „Пісня України", що її ведуть Марійка і Святополк Шумські, пролунала спеціяльна радіопрограма в пошані 50-ліття ОУН, та заклик до масового прибуття на святочну академію, що у великій мірі причинилося до великої участи громадянства на Академії.

Велике признання все ж таки в першу чергу належить членам і голові ділового комітету, а саме: Я. Блищакові — голові, д-рові О. Сниликові, місто-голові, П. Бучинському — секретареві, та членам: П. Якимову М. Добрянській, М. Білій, Б. Стусові, М. Долинюкові, О. Брікнерові, П. Ґацові та П. Білецькому. Завдяки їм, виконавцям та свідомому громадянству, український Лос Анджелес гідно вшанував 50-ліття славної ОУН.

Святополк Шумський

НЕДОЦІНЕНИЙ РЕМІСНИК

(Закінчення зі ст. 2-ої)

природною смертю, звичайною у цьому прозаїчному фаху. Майстер Федь згинув як вояк. Дізналася про це кільканадцять років тому, коли написали мені про синів Агафії, матері борців. Федь був одним із цих синів...

Думаю, що в нас було колись багато чесних людей, які займалися невдячним шевським ремеслом. Ремеслом, якого тодішні люди чомусь не шанували, хоч воно було і далі є таке потрібне в буденному житті.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відбулися першенства настільного тенісу УСЦАК-1979

У днях 3-4-го листопада на Союзівці відбулися чергові першенства настільного тенісу Української Спортової Централі Америки і Канади, в яких взяли участь змагуни й змагунки таких спортових осередків, як: УАСТ Рочестер, УСК Ню Йорк, УСО „Тризуб" Филядельфія та УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк — разом 22 особи. Прикро, що на ці першенства не приїхали дружини з Канади, як і теж не було змагунів із Західньої Америки. Був помітний брак репрезентацій молодечих організацій. Настільний теніс є світовим спортом у першенствах світу, що два роки бере участь більше народів, як в Олімпіяді. В Україні настільний теніс числиться до важливих ділянок спорту, тому повинний стати подібним і серед нашої молоді. Власне тому слід було би нашим більшим молодечим організаціям: СУМ-А, Пласт і ОДУМ, звернути більше уваги на розвиток цього спорту. Він є відносно дешевий для вдержання та має неабияку розвагову вартість.

Згідно з вислідами звітового першенства УСЦАК на 1979 рік, такі змагуни й змагунки, зайняли чолові місця:

У групі молодших юнаків змагалося 7 змагунів:

1. П. Макогон (УАСТ Рочестер)
2. Й. Романків (УСВТ „Ч. Січ")
3. Д. Романків (УСВТ „Ч. Січ").

У жіночій групі змагалося, 5 змагунок, перші два місця здобули:

1. Дарія Романків (УСВТ „Ч. Січ")
2. Дана Романків (УСВТ „Ч. Січ").

У групі сеньйорів брало участь 5 змагунів, перші три місця здобули:

1. А. Макогон (УАСТ Рочестер)
2. Сворак (УСК Ню Йорк)
3. Ю. Хранeвич (УСВТ „Ч. Січ")

У подвійних змаганнях (деблі) грало 4 пари, перші три місця здобули:

1. УСВТ „Ч. Січ" (В. Лойко і Ю. Храневич)
2. УСК Ню Йорк (В. Сворак і Г. Одуляк)
3. УАСТ Рочестер (А. Макогон і Р. Ігнатюк)

У групі чоловіків виступали 10 змагунів, перші три місця зайняли:

1. А. Макогон (УАСТ Рочестер)
2. О. Крих (УСО „Тризуб" Філядельфія)
3. В. Лойко (УСВТ „Ч. Січ")

По закінченні турніру Провід вручив мандрівну Чашу, що її зафундував Український Народний Союз. На підставі точкувань перших трьох місць у всіх конкуренціях найбільшу кількість точок здобуло УСВТ „Чорноморська Січ" і таким чином заволоділо тією Чашою на один рік.

Кінцевий показник табелі турніру на 1979 рік:

1 УСВТ „Чорноморська Січ" — 19 точок
2 УАСТ Рочестер — 15 1/2
3. УСК Ню Йорк — 6
4. УСО „Тризуб" Філядельфія — 3 1/2

Чергові першенства в Олімпійському — 1980 році УСЦАК-Схід відбудуться у Ню Йорку, або Філядельфії, а крайовий турнір УСЦАК-Америки і Канади — в одному із західніх міст ЗСА. Це залежатиме від можливостей та охоти співпраці місцевих спортових осередків, але побажано було б влаштувати такий турнір в одному з великих міст: Рочестері, Детройті або Чікаґо. Точніші інформації своєчасно подадуть ланкові: В. Лойко — УСЦАК-Схід і Ю. Храневич — УСЦАК.

(ю.х.)

Зеня Матківська — віцечемпіонка в шкільному тенісі Ню Джерзі

Дня 5-го листопада на тенісових кортах „Вудбридж Ракет Клюбу" відбувся фінал за чемпіонат тенісу шкіл Ню Джерзі, в якому зустрілися: Зеня Матківська, що репрезентувала місто Мільбурн і Данієлле Сторейс з Вест Віндзор. У звітовому фіналі перемогла заавансована Данієлле Сторейс, вислідом 6:4, 7:5 і таким чином стала чемпіонкою цього тенісового турніру. Зеня Матківська, цьогорічна чемпіонка УСЦАК, чолова тенісистка УСВТ „Чорноморська Січ", осягнула звання віцечемпіонки, що є незвичайним успіхом тієї молодої, надійної тенісистки. В дорозі до цього фіналу Зеня елімінувала кілька поважних конкуренток і між ними у півфіналі Нансі Горвітц із Тінеку — вислідом 6:3, 6:3. Минулого літа Зеня разом із своєю сестрою Любою зразково виконували обов'язки інструкторок тенісу в Ювілейній Спортовій Школі „Ч. Січі".

Успішне турне збірної копаного м'яча Америки під проводом тренера українця

У жовтні ц. р., збірна копаного м'яча ЗСА під проводом українського тренера Володимира Чижовича, відбула турне до Европи, в якому здобула значні успіхи. Як вже відомо В. Чижович, кол. змагун „Тризуба", пізніше змагун-тренер УСВТ „Ч. Січ", під проводом якого професійна дружина „Ч. Січі" здобула звання віцечемпіона Професійної Ліґи (АСЛ), під сучасну пору є активним тренером Асоціяції Копаного М'яча ЗСА і провадить юнацьку та олімпійську збірні з якими часто відбуває турне по інших континентах. Цим разом з першою збірною Америки Чижович в дорозі до Европи відвідав Бермуди, де його вихованці двократно перемогли збірну цього острова 5:1 і 3:1. Турне по Европейських країнах репрезентаційна Америка почала з поразки у Франції, де при участі коло 40,000 глядачів збірна тієї країни перемогла вислідом 3:0. В Швайцарії американці програли вислідом 1:2. В Бельгії збірна ЗСА перемогла відомий, чоловий клюб Антверп, вислідом 2:0. В Голляндії звели зустріч внічию з відомим клюбом „Володан" 1:1. В Еспанії гості з Америки перемогли клюб „Валенсію" вислідом 2:1. Найбільшу несподіванку справила Збірна ЗСА репрезентації Мадярщини, що її сенсаційно перемогла, сухим вислідом 2:0. Про цю перемогу, між іншими, згадувала київська „Спортивна Газета" з дня 30-го жовтня ц. р., але редактори побоялися відмітити, що цей великий успіх збірна ЗСА осягнула під проводом українського тренера В. Чижовича. Можливо російські цензори викреслили таке належне відзначення.

Ряд мадярських спортових журналістів, як і тренерів дізнавшись про це, що Чижович українець, були здивовані цим фактом, деякі намагалися говорити до нього українською хоча „ламаною" мовою. Змагання передавалися на телевізії до багатьох країн Европи. В дорозі до Америки збірна відбула ще зустріч з репрезентацією Ірляндії, у якій при участи понад 30, 000 глядачів, перемогли господарі, вислідом 3:2.

У загальному Провід Федерації Копаного М'яча ЗСА дуже вдоволений із цього турне своєї збірної, а її успіх тісно пов'язує з власним тренером Володимиром Чижовичем, який на професійній базі вже кілька років працює у цій нелегкій ділянці спорту. Успіхом Володимира, популярно званого „Дзюка" радіють теж українці, любителі цього спорту, зокрема в осередках, у яких колись виступав у їхніх дружинах цей „бомбардир" кол. король стрільців АСЛ.

(от)

Марта Шаран працівник телевізійної програми

У вересні ц.р. станція WTVH ч. 5 в Сиракюзах почалась передача півгодинної програми п.з. „П.М. Магазін". Ця програма — передавана щоденно, крім субот і неділь, це своєрідна „жива газета", характер якої в основному є інформативно-едукаційний. Програма дає змогу глядачеві познайомитися з багатьма ділянками щоденного життя в Сиракюзах і околиці, а також часто подає епізоди чи події з культурно-мистецького американського світу, доповнюючи їх цікавими інтерв'ю з інтересними його постатями. У т.зв. „департаментах" або відділах програми включаються різного роду практичні поради, як, напр., поради лікаря, лекції фізичної вправности, а навіть показ кулінарної штуки. Тематика програми, як бачимо, різноманітна і цікава і враз із естетичним оформленням творить одну вартісну цілість, яка повинна б зацікавити навіть вибагливого глядача.

Співгосподинею програми, та відповідальною за продукцію фільму у т.зв. Місцевій секції є Марта Шаран, яка тепер постійно працює у вищезгаданій станції.

Відомо, що того роду завдання, крім високої журналістичної освіти та знання технічних аспектів продукції, вимагає ще і глибокого досвіду, відповідної особистої появи, бездоганного опанування мови та правильної подачі слова. Вимоги справді великі, праця не легка і відповідальна, тож і кваліфікації мусять бути на відповідному рівні.

Марта, дочка подружжя Романа і Надії Шаранів, закінчила Сиракюзський університет — Newhouse School of Public Communications — званням магістра стислих наук з телевізії і радіо. До закінчення студій вона працювала як музичний коментатор в секції клясичної музики на радіостанції WONO-FM. У тому

Мгр Марта Шаран

часі вона була коментатором під час ґрадуаційних церемоніялів на місцевому університеті (90-хвилинна передача через WSYR TV). В 1977-му році Марта закінчила студії у Тексаському Християнському університеті званням бакалавра журналістики та музики, студіюючи рівночасно фортепіян під проводом славної Лілі Кравс. Там також Марта працювала кореспондентом і заповідачем на станції KTCU-FM Fort Worth, яка є власністю університету.

Поруч із успіхами в ділянках журналістики та телебачення, слід ще тут згадати про досягнення Марти Шаран в музичному мистецтві як також і в конкурсах краси... Вона є заавансованою концертовою піяністкою і акомпаньяторкою. Автор цих рядків, як вокальний соліст і диригент хору, не раз мав нагоду співпрацювати з Мартою, при чому її мистецький вклад у репертуар завжди заслуговував на високу оцінку так з боку музичних критиків, як і загалу публіки.

У 1972 році, будучи ще ученицею середньої Школи, Марта одержала першу нагороду в концертовій компетиції та була запрошена виступати як солістка зі сиракюзською симфонічною оркестрою.

Беручи кількакротно участь у конкурсах краси, Марта здобула такі осяги: 1973-ий рік: Півфіналіст в компетиції „Miss Teenage America" 1974-ий рік: Вибрана „Junior Miss" Повіту Онондаґа та „2nd runned-up" в компетиції „Junior Miss Pageant" Нюйоркського стейту. 1977-ий рік: вибрана на „Міс Східнього Тексасу" і „3rd runner-up" у стейтовій компетиції Тексасу — прелімінарної до вибору „Міс Америка" в цьому ж році.

Безперечно, що до тих осягів Марти причинилися у важливій мірі її студії у відомій Школі моделювання „Барбізон".

Українці в Сиракюзах і околиці особливо радіють успіхами Марти Шаран. Вона ж тут виросла, вчилася в нашій Школі Українознавства та закінчила її матурою. Будучи активною в пластовому курені „Ті, що греблі рбуть", вона придбала багато симпатиків серед наших громадян, які з подивом слідкували за її усміхами, з-року-в рік.

Марта, її батьки і брат Юрій рівнож є членами місцевого 39-го Відділу Українського Народного Союзу. Зрозуміло, що українська спільнота кожночасно радіє успіхами нашої молоді, а зокрема тоді, коли вона здобуває високу освіту.

Праця Марти Шаран в обсягу телекомунікації тимбільше важлива, що українців саме в тій ділянці майже немає. Тому необхідно, щоби молоді аспіранти високої освіти присвятили більше уваги тій ділянці науки — як своєму майбутньому фахові.

Треба висловити признання п-нні Марті і її батькам за все те, що вона досі осягнула, що є очевидно заохотою до дальшої праці.

Зенон Мягкий

РОКСОЛЯНА СТОЙКО...

(Закінчення зі стор. 1)

— правний дорадник, представила делеґатам пропозиції змін статуту. Після дискусії прийнято деякі зміни та доповнення до статуту.

Увечері відбувся вибір нової Управи СУСТА. Номінаційна Комісія, до якої входили: Олесь Кузишин — голова, Сабриня Борст і Роман Зварич — члени, предложила одну листу кандидатів із Роксоляною Стойко на чолі, а другу листу з Андрієм Шевченком (Ратґерс — Ню Бранcвик), як кандидатом на президента, запропонували делеґати зі залі. Перед голосуванням обидва кандидати на пост президента СУСТА представили в коротких виступах свої програми, після чого делеґати мали нагоду ставити їм запити. Більшістю 50:12 (з одним голосом здержаним) вибрано кандидатів першої листи.

Святочною спільною вечерею проводив Р. Юзенів, який напочатку запросив о. Б. Волошина провести молитву. Опісля відчитано привіти Конґресові від: Патріярха Йосифа, Владики Василя Лостена і Союзу Українських Студентів Канади та представлено репрезентантів наступних установ: А. Лозинського від УККА, В. Личманенка від СУСТЕ, А. Шевченка від ОДУМ, Рому Гадзевич від Пласту, Р. Зварича від СУМ-А, І. Зварича від Світової Управи ТУСМ, А. Прятку від ТУСМ Америки, та ред. Зенона Снилика від „Українського Тижневика".

Р. Гадзевич відчитала привіт від Головного Екзекутивного Комітету та від Головного Уряду УН-Союзу і вручила новообраному президентові чек на суму $250.00, як дарунок Українського Народного Союзу на працю СУСТА.

З короткими привітами виступили, крім згаданих вже, управитель „Союзівки" Володимир Квас та журналіст і колишній кандидат на конґресмена Чарльс Вайлі. Вкінці представник Студентської Громади з Нюарку передав $100 на цілі СУСТА.

Під час недільної сесії прийнято резолюції, що їх запропонувала Резолюційна Комісія у складі: А. Прятка — голова, З. Семанишин і В. Потапенко — члени. Резолюції включали привіти Воюючій Україні, Українським Церквам, Українській Науці — зокрема УНІГУ, закликаючи його до політично-пропаґандивної праці для добра України, ОУН (р) та його голові Ярославові Стецькові, українським центральним студентським організаціям і УККА та всі крайові централі в Америці. Резолюції теж відзначили 20-ліття смерти Степана Бандери і 100-ліття народження С. Петлюри. Резолюції зобов'язали нову Управу: вдержувати тісний зв'язок з українськими студентськими громадами і координувати їхню працю; відвідати принайменше один раз під час цієї каденції кожну студентську громаду в ЗСА; розіслати всім громадам запитник про намічений плян праці Управи; видавати інформаційний бюлетень про працю громад та Управи; видавати журнал „Призма"; започаткувати ряд акцій в користь українського народу під час Олімпійських Ігрищ та повести акцію за бойкотом Ігрищ у Москві; піддержувати кампанію за звільнення Юрія Шухевича, що її започаткував ТУСМ та повести такі ж кампанії в обороні інших українських політичних в'язнів; включатися в політичне життя Америки, використовуючи ці зв'язки для добра української справи.

Згідно зі звітом Мандатно-Верифікаційної Комісії (Р. Лабінська — голова, А. Прятка і Ірка Івашко — члени), на терені ЗСА є активні наступні українські студентські громади:

Сейнт Джонс' університет (34 члени) — на Конґрес прибули 3 делеґати, Нюарк (30 членів) — 3 делеґати, Ратґерс — Ню Брансвик (46 членів) — 4 делеґати, Сиракюзький університет (34 члени) — 3 делеґати, Пенн Стейт (35 членів) — 2 делеґати, ТУСМ—Детройт (40 членів) — 2 делеґати з нотирма голосами, Темпел університет (40 членів) — 1 делеґат з двома голосами, Ле Мойн коледж (12 членів) — 1 делеґат, Дрексел університет (36 членів) — 3 делеґати, Ля Сал коледж (35 членів) — 1 делеґат з двома голосами, Пенсильвенійський університет (11 членів) — 1 делеґат, ТУСМ — повіт Делавар (22 члени) — 2 делеґати, коледжі Колюмбія і Барнард (30 членів) — 2 делеґати, Онондаґа Комюніті коледж (8 членів) — 1 делеґат, Товариство Українських Медичних Студентів, Філядельфія (20 членів) — 2 делеґати, ТУСМ Відділи Метрополії Ню Йорк, Ню Джерзі, Філядельфія, Йонкерс і Гемпстед (280 членів)—14 делеґатів із 28 голосами, Сан Дієго (7 членів)—не прислали делеґата, Нюйоркський університет (53 члени) не прислали делеґатів, Іллінойський університет (52 члени) — не прислали делеґатів і Вейн Стейт університет (51 член) — не прислали делеґатів.

БІЛИЙ ДІМ...

(Закінчення зі стор. 1)

У вівторок група мусулманів-шіїтів із Ірану захопила у Мецці, Савдійська Арабія, найважливішу мечеть ісламської релігії продовж кількох годин держала її та велику кількість закладників, аж поки савдійські війська не змусили шіїтів піддатися. Згинуло кілька осіб, включно з духовним провідником Мекки. Більшість мусулманів, включно із савдійцями, належать до суннітської вітки цієї релігії. Між суннітами та шіїтами століттями існує запекла ворожнеча, яка часто доводила до збройних зударів.